

ALMANYA'DA 2012 MAYIS AYI İTİBARIYLA ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK ALANINDA MEYDANA GELEN ÖNEMLİ GELİŞMELER

1. İstihdam Piyasası

Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, çalışanların sayısı Nisan 2012'de bir ay öncesine kıyasla 204.000 artarak 41,42 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesine göre kıyaslandığında ise, çalışanların sayısı 572.000 (% 1,4) artış göstermiştir. Ayrıca, Mart 2012 itibariyle sigortaya tabi çalışanların sayısı bir yıl öncesine göre 675.000 (% 2,4) artarak 28,76 milyon olarak kaydedilmiştir.

İkinci basamak işsizlik parası alanların istihdam edildiği statüde çalışanların sayısı, Nisan 2012'de bir yıl öncesine göre 44.000 (% 26) azalarak 125.000 olarak kayıtlara geçmiştir. Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı ise 2012 Mart ayı itibariyle bir yıl öncesine göre 88.000 (% 21,8) azalarak 4,75 milyona inmiştir. Diğer taraftan, aynı dönemde sigortalı çalışanların % 8,8'ini teşkil eden 2,52 milyon sigortalı gelirlerini artırmak amacıyla düşük ücretli ikinci bir işte çalışmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 80.000 (% 3,3) daha fazladır. Serbest olarak çalışanların sayısı (kendi aile şirketlerinde çalışanların sayıları da dahil), 2012 yılının ilk çeyreğinde 88.000 (% 2,0) artarak 4,56 milyona yükselmiştir.

Bölgesel olarak değerlendirildiğinde sigortaya tabi çalışanların sayısı, Mart 2012 itibariyle bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da % 2,5, Doğu Almanya'da ise % 1,9 oranında artmıştır. En az artış % 0,8 ile Saksonya-Anhalt Eyaletinde, en büyük artış ise % 3,5 ile Berlin Eyaletinde gerçekleşmiştir

Çalışan sayıları sektörlere göre değerlendirildiğinde, bir yıl öncesine göre tüm sektörlerde artışlar devam etmiştir. Ekonomik hizmet sektöründe 153.000 (% 5,1), imalat sektöründe 142.000 (% 2,2), sağlık ve sosyal hizmet alanlarında 97.000 (%2,7), ticaret alanında 96.000 (% 2,4) artış gerçekleşmiştir.

Alınan kesinleşmemiş en son verilere göre, 2012 Mart ayında 82.000 çalışana kısa süreli çalışma ödeneği ödenmiştir. Bu sayı bir ay öncesine göre 6.000, bir yıl öncesine göre ise 61.000 daha azdır. Kesinleşen en son verilere göre, 2011 Kasım ayında 85.000 sigortalı kısa süreli çalışma ödeneği almıştır.

2. İşsiz Sayıları

Almanya'daki işsizlerin sayısı, Mayıs 2012'de bir ay öncesine göre 108.000 (% 4) azalarak 2.855.000 olarak kaydedilmiştir. 2012 Mayıs ayı işsiz sayısı bir yıl öncesine kıyaslandığında 105.000 (% 4) daha azdır.

İşsizlerin sayısı bölgesel olarak değerlendirildiğinde Batı Almanya'da Mayıs 2012 itibariyle bir ay öncesine göre 60.000 (% 3,0) azalarak 1.964.000'e, Doğu Almanya'daki işsizlerin sayısı da aynı ay itibariyle bir ay öncesine göre 48.000 (% 5,0) azalarak 891.000'e inmiştir. Aynı ay itibariyle işsizlerin sayısı, bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da 47.000 (% 2), Doğu Almanya'da ise 57.000 (% 6) azalmıştır.

İş piyasası işsizlik oranına göre değerlendirildiğinde 2012 Mayıs ayında tüm çalışanların sayısı baz alınarak hesaplandığında % 6,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,3 puan daha azdır. Yine 2012 Mayıs ayı itibariyle bölge olarak işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 5,7, Doğu Almanya'da ise bu oranın hemen hemen 2 misli kadar % 10,6 olarak kayıtlara geçmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre işsizlik oranı, Batı Almanya'da % 0,3 ve Doğu Almanya'da ise % 0,7 azalmıştır.

Diğer taraftan, yabancı işsizlerin sayısı 2012 Mayıs ayı itibariyle bir ay öncesine göre 12.854 azalmış ve 469.223'e (% 14,0) inmiştir. Ayrıca, aynı dönem itibariyle işsiz vatandaşlarımızın sayısı bir ay öncesine göre 2.163 azalarak 140.961 (% 20,9) olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesine göre ise işsiz vatandaşlarımızın sayısı 7.095 azalmıştır.

3. I. ve II. Basamak İşsizlik Parası Alanların Sayısı

Mayıs 2012'de 2.855.000 işsizin 831.000'i (% 29) birinci basamak işsizlik parası alırken, 2.024.000'i (% 71) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir ay öncesine göre birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı 62.000 (% 7), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 46.000 (% 2) azalmıştır. Bir yıl öncesine göre kıyaslandığında birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 8.000 (% 1), ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 97.000 (% 5) azalmıştır.

4. Mesleki Eğitim

Ekim 2011'den Mayıs 2012'ye kadar İş Ajanslarına 447.600 açık meslek eğitim yeri bildirilmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 22.500 (% 5) daha fazladır. Söz konusu dönemde işletme içi meslek eğitim yeri sayısı 437.600 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre 24.500 (% 6) daha fazladır. Öte yandan, işletme dışı meslek eğitim yeri sayısı 2.000 (% 17) azalarak 9.700 olmuştur.

Yine aynı dönemde 466.100 genç meslek eğitimi yeri başvurusunda bulunmuşlardır. Bu sayı bir önceki döneme göre 18.400 (% 4) daha fazladır. Söz konusu sayı Mayıs 2012 itibariyle Batı Almanya'da 15.800 (% 4,0) artarak 392.900'e, Doğu Almanya'da ise 2.500 (% 4,0) artarak 72.900'e yükselmiştir.

Diğer taraftan, Mayıs 2012'de 204.500 açık mesleki eğitim yeri bulunduğu bildirilmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 6.700 (% 3) daha fazladır. Bölgesel olarak Batı Almanya'da 162.700, Doğu Almanya'da ise 41.600 meslek eğitim yerine henüz yerleştirme yapılamamıştır. Bir yıl öncesine göre bu sayı Batı Almanya'da 6.400 (% 4), Doğu Almanya'da ise 400 (% 1) daha fazladır.

Mayıs 2012'de 205.500 genç henüz meslek eğitim yeri bulamamıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 5.400 (% 3,0) daha azdır. Batı Almanya'da meslek eğitim yeri bulamayan genç sayısı 168.300 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 6.000 (% 3,0) daha azdır. Doğu Almanya'da ise bu sayı 37.200 olarak kaydedilmiştir. Burada da söz konusu sayıda bir yıl öncesine göre 600 (% 2,0) azalma olmuştur.

Açık meslek eğitim yeri sayısı, meslek eğitim yeri arayan gençlerin sayısı ile karşılaştırıldığında meslek eğitim yeri arayan gençlerin sayısı Mayıs 2012 ayında 1.100 daha fazladır. Bir yıl öncesi aynı dönemde durum bunun tersi olup, meslek eğitim yeri arayan genç sayısı, 13.200 meslek eğitim yeri arayan genç fazlası olarak kayıtlara geçmiştir.

5. İkili ve Çok Taraflı Sözleşmelerin Uygulanmasına İlişkin Değerlendirmeler

Türkiye-Almanya İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde 2012 Mayıs ayında 245'i inşaat sektöründe, 177'si inşaat yan sanayiinde, 11'i demir çelik sektöründe ve 13'ü yalıtım alanında olmak üzere toplam 446 vatandaşımız istihdam edilmiştir.

6. Güncel Mahkeme Kararları

6.1. Federal İdare Mahkemesi'nin tacizde bulunan bir çalışanın hizmet sözleşmesinin feshine ilişkin 19 Nisan 2012 tarih ve 2 AZR 258/11 sayılı Kararı

İş arkadaşının özel yaşam alanına saygı göstermesine ve kendisi ile iş yerinde iş ilişkisi dışında tüm ilişkilerini sona erdirmesine yönelik açık ve kesin arzusuna rağmen, rahatsız eden davranışlarını sürdüren çalışanın hizmet sözleşmesi ihbarsız fesh edilebilir. Zira bu durum çalışanın hizmet sözleşmesinden kaynaklanan tali yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmesi anlamına gelmektedir. Fesih bildiriminden önce bir uyarının yapıp yapılmamış olması ise, özel durumun şartlarına bağlıdır.

Davacı 1989 yılından beri bir kamu kuruluşunda çalışmaktadır. 2007 yılında işyeri şikayet makamına başvuran bir kadın çalışan davacıyı şikayet etmiştir. Şikayet makamı, bu kadının rahatsız olduğunu, kendisiyle kesinlikle temas etmemesini dilediğini ve bu talebin kayıtsız şartsız kabul edilmesini davacıya iletmiş ve buna uyulmaması durumunda iş sözleşmesinin fesih edilebileceğini belirtmiştir.

2009 yılında ödünç işçi konumunda başka bir kadın çalışan, yine aynı çalışan tarafından katlanılamayacak tarzda tacize uğradığı iddiasıyla şikayet makamına başvurmuştur. İki tarafın dinlenmesinden sonra idare davacının hizmet sözleşmesini hemen feshetmiştir. Davacı şikayetçi kadına çok sayıda e-mail göndermiş, işle ilgili olmamasına rağmen defalarca nedensiz şekilde kadının bürosuna telefon etmiş, bürosuna gitmiş, özel hayatına karışmış, kadınla görüşmeyi sürdürebilmek için kendisini reddettiği takdirde kadının sözleşmesini feshettirebileceği şeklinde tehdit etmiştir.

İş Mahkemesi davacıyı başvurusunu reddetmiştir. Eyalet İş Mahkemesi ise kabul etmiştir. Federal İş Mahkemesi ise, davayı reddederek karar için Eyalet İş Mahkemesi'ne geri

göndermiştir. Medeni Kanun'un 626'ncı maddesinin 1'inci fıkrasına göre, ihbarsız fesih kararının yasal olabilmesi için, önemli bir sebep bulunması gereklidir. Eyalet İş Mahkemesi konuya ilişkin tespit yapmadığından bu tespiti yeniden yapmalıdır. Eyalet Mahkemesi'nin 2007 yılında yapılan uyarının ikinci şikayet olayında hukuki bir uyarı sayılamayacağına dair tespiti doğrudur. Ancak daha önce yapılan uyarıdan dolayı ve diğer durumdan dolayı yeni bir uyarının yapılmasının gerekli olup olmadığı tespit edilmediğinden, anılan Mahkeme karar verebilmek için bu tespiti yapmakla yükümlüdür.

6.2. Federal İdare Mahkemesi'nin işverenin diğer çalışanlarına da işyeri ek yaşlılık güvencesi sağlamasına ilişkin 15 Mayıs 2012 tarih ve 2 AZR 258/11 sayılı Kararı

Bir işverenin yıllarca çalışanlarına belli koşulların yerine getirilmiş olması kaydıyla bir ek yaşlılık güvencesi hakkı sağlaması halinde, bu işveren işletmede yerleşmiş uygulama ilkesi nedeniyle bu şartları yerine getiren diğer çalışanlarının da bu ek yaşlılık aylığından yararlanmalarını sağlamakla yükümlüdür.

Davalı banka 1972 yılında bir birleşme sonucunda ortaya çıkmıştır. Birleşme sözleşmesinde yeralan mutabakata göre, en az 20 yıl ve bunun en az 10 yılı birleşen kurumlardan birinin kredi bölümünde çalışmış olan personel, yaşlılık ek güvencesi talep hakkını kazanmaktadırlar. Davalı firma 1972 yılından beri tüm çalışanlarının yukarıda sayılan şartları yerine getirmeleri halinde yaşlılık ek güvencesinden yararlanmalarını sağlamıştır. 2009 yılının başında davalı firma yaşlılık ek güvencesi mutabakatını lav etmeyi kararlaştırmıştır. 1 Ocak 2010 tarihinde aylığa hak kazanma koşullarını yerine getirecek davacı çalışanın başvurusu bu nedenle reddedilmiştir.

Federal İş Mahkemesi davacıyı haklı bulmuştur. Davacı 1990 yılında anılan firmada çalışmaya başladığında, ek yaşlılık güvencesi uygulanmaktadır. Bu durumda işletmede yerleşmiş uygulama ilkesine göre, davacının da şartları yerine getireceği tarihte, davalı firma ona da böyle bir yaşlılık güvencesi sözleşmesi teklifi yapmakla yükümlüdür.

7. Sayısal Veriler

	Aylık Veriler		2011 Mayıs Ayına Göre	
	Mayıs 2012	Nisan 2012	Artma (+) veya Azalma (-)	Yüzde (%) olarak
Tüm Çalışanlar		41.416.000		1,4
Sigortaya tabi işlerde çalışanlar	28.755.100 (Mart 2012)	28.603.800 (Şubat 2012)		2,4
İşsizler	2.855.279	2.963.325	-104.833	-3,5
* erkekler % 53,4	1.525.699	1.593.081	-48.601	-3,1
* kadınlar % 46,6	1.329.610	1.370.244	-56.232	-4,1
* 25 yaşını doldurmamış % 8,9	253.575	268.759	-4.611	-1,8
* 50 yaşını doldurmuş % 31,9	911.443	937.704	-13.096	-1,4
* 55 yaşını doldurmuş % 18,9	540.525	552.839	-3.091	-0,6
* Almanlar % 83,4	2.382.141	2.477.321	-105.212	-4,2
* Yabancılar % 16,4	469.223	482.077	113	0,0
* Türkler	140.961	143.124	7.095	
İşsizlik oranları (%)				
* Tüm çalışanlar	6,7	7,0	7,0	
Erkekler	6,8	7,1	7,0	
Kadınlar	6,6	6,9	7,0	
25 yaşını doldurmamış olanlar	5,4	5,7	5,5	
50 yaşını doldurmuş olanlar	7,5	8,1	8,0	
- Yabancılar	14,0	15,0	14,6	
- Almanlar	6,4	6,5	6,7	
- Türkler	20,9	21,1	22,3	
Bildirilen açık işler				
-Ay başından beri	195.552	173.755	5.989	3,2
- Yıl başından beri	883.858	688.306	-22.007	-2,4
- Halen mevcut	499.217	499.001	29.125	6,2
Yardım alanlar				
Birinci basamak işsizlik parası	795.955	840.774	13.767	1,8
İkinci basamak işsizlik parası	4.488.128	4.520.685	-210.105	-4,5
Sosyal yardım	1.707.160	1.716.994	-48.202	-2,7

Kaynak: Federal İş Ajansı